

Krzysztof Łastowski

Magisterium: 1969

Biologia: antropologia, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Tytuł pracy magisterskiej: „Charakterystyka populacji ludzkiej z XVII w. na materiale z cmentarzyska cholerycznego w Łowyniu”, promotor: prof. dr hab. Franciszek Wokroj

Doktorat: 1976

Filozofia, specjalność: metodologia nauk, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
Tytuł rozprawy: „Materializm historyczny a teoria ewolucji. Próba analizy porównawczej”, promotor: prof. dr hab. Leszek Nowak,
recenzenci: prof. dr hab. Władysław Krajewski, doc. dr hab. Jan Strzałko, prof. dr hab. Jerzy Topolski

Habilitacja: 1986

Filozofia, specjalność: metodologia nauk przyrodniczych, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
tytuł pracy: „Rozwój teorii ewolucji. Studium metodologiczne”,
Wyd. UAM Poznań, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Kmita,
prof. dr hab. Władysław Krajewski, prof. dr hab. Andrzej Malinowski

Tytuł profesora: 2012

Profesor nauk humanistycznych w zakresie filozofii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Stanowisko profesora zwyczajnego: 2013

Profesor zwyczajny nauk humanistycznych w zakresie filozofii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Projekty badawcze i współpraca ze środowiskiem

1996-1998	<i>Pojęcia i teorie biologiczne – kierownik grantu KBN</i>
1987-1989	<i>Udział w grantie CPBP: RP.III.23.C.2 pt. Diachroniczne związki pojęciowe łączące kolejne stadia rozwojowe teorii naukowej – kierownik projektu: Prof. dr hab. Jerzy Kmita</i>

Staże zagraniczne i wizyty studyjne

---

staże zagraniczne (w sumie 4 miesiące):

Warsztaty Filozoficzne - Ośrodek Studiów Podyplomowych w Dubrowniku (marzec-kwiecień 1978);

praktyka w Muzeum Przyrodoznawstwa w Berlinie (Museum für Naturkunde) (październik-listopad 1979);

Laboratorium Biologii Ewolucyjnej Czechosłowackiej Akademii Nauk w Pradze (od 13 do 27 listopada 1989);

Laboratorium Biologii Ewolucyjnej Czeskiej Akademii Nauk w Pradze (od 18 do 31 maja 1992);

Catania (Włochy - Sycylia, 2 tygodnie we wrześniu 1991 r.).

Historia zatrudnienia

2013 - do chwili obecnej	profesor tytularny; profesor zwyczajny, Instytut Psychologii UAM
2012	profesor tytularny, profesor nadzwyczajny, Instytut Psychologii UAM
1994-2012	profesor nadzwyczajny w Katedrze Biomechaniki AWF w Poznaniu
1991-2012	profesor nadzwyczajny w Instytucie Filozofii UAM w Poznaniu
1988-1991	docent, Instytut Filozofii UAM
1976-1988	adiunkt, Instytut Filozofii UAM
1972-1976	starszy asystent, Instytut Filozofii UAM
1970-1972	asystent, Instytut Filozofii UAM
1969-1970	asystent stażysta, Instytut Filozofii UAM

Funkcje uniwersyteckie

2007-2012	kierownik Zakładu Epistemologii i Kognitywistyki, Instytut Filozofii UAM
1989-2012	kierownik Studium Doktoranckiego w Instytucie Filozofii UAM
1990-2012	Członek Komisji Rektorskiej ds. studiów doktoranckich
2011-2015	Członek Senackiej Komisji Odwoławczej

Funkcje poza UAM

Od 2015	<i>Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies</i> (członek Rady Redakcyjnej)
Od 2011	<i>Poznańskie Studia z Filozofii Nauki</i> (redaktor naczelny, wspólnie z prof. Jerzym Brzezińskim); wydanie czterech kolejnych numerów w latach 2012-2015 (t. 23, nr 1 i 2 oraz t. 24, nr 1)
2010	Członek Komitetu Organizacyjnego XVIII Zjazdu Towarzystwa naukowego <i>European Anthropological Association</i> (w Poznaniu)
Od 2003	<i>Ecologicae et Bioethicae</i> (członek Rady Redakcyjnej)
Od 2003	<i>Studia z Kognitywistyki i Filozofii Umysłu</i> (członek Rady Redakcyjnej)
Od 2003	Polskie Towarzystwo Kognitywistyczne (członek)
Od 2002	<i>Ecological Questions</i> (członek <i>Editorial Board</i>)
Od 1994	<i>Poznańskie Studia z Filozofii Humanistyki</i> (członek Zespołu Redakcyjnego)
1987-2014	<i>Poznań Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities</i> (w j. ang.), Amsterdam-Atlanta, GA: Rodopi (członek zespołu redakcyjnego)
1987-2012	Komitet Biologii Ewolucyjnej i Teoretycznej PAN (członek)
1983-2008	Polskie Towarzystwo Filozoficzne (prezes Oddziału Poznańskiego)
1976-1994	<i>Poznańskie Studia z Filozofii Nauki</i> – członek zespołu redakcyjnego (sekretarz redakcji w latach 1976-1994)
Od 1972	Polskie Towarzystwo Filozoficzne (członek)
Od 1970	Polskie Towarzystwo Antropologiczne (członek)

Nagrody i wyróżnienia

---

1. Nagrody Ministra Edukacji Narodowej (III stopnia - dwukrotnie: 1982 i 1989);
2. Nagrody Rektora UAM (czterokrotnie, w tym 2 zespołowe);
3. Nagroda Dydaktyczna Dziekana Wydz. Nauk Społecznych UAM (1999);
4. Nagroda (Medal) Polskiego Towarzystwa Biochemicznego [rok 1998], wspólnie z prof. J. Barciszewskim (ICHB PAN Poznań) i prof. T. Twardowskim (ICHB PAN Poznań) za redakcję książki pt. „Nowe tendencje w biologii molekularnej, inżynierii genetycznej oraz medycynie”, Wyd. Sorus, Poznań 1996, t. I i II, ss. 600;
5. Nagroda Dydaktyczna Dziekana Wydziału Nauk Społecznych UAM (1999)

Ważniejsze publikacje i monografie

Monografie

Łastowski K. (1981). Problem analogii między teorią formacji społecznej a teorią ewolucji, PWN Poznań, s. 81.

Łastowski K. (1987). Rozwój teorii ewolucji. Studium metodologiczne, UAM Poznań, s. 215.

Redakcje książek

Zredagowanych zostało ponad 20 książek, w tym przy współredakcji 12 pozycji

Artykuły

W latach 2016-2007 (poniżej dołączono też wybrane, ważniejsze publikacje od momentu uzyskania stanowiska profesora, tj. od 1991 r.)

2016: - (wraz z A. Barcikowskim), Czy ekologizm może być ekologiczny?, w: M. Marczevska-Rytko, D. Maj (red.), *EKOLOGIZM*, Wyd. UMCS, Lublin, s. 39-48.

2015: - Główne idee ewolucyjne nowożytnej wiedzy biologicznej. Zarys analizy historyczno-metodologicznej, w: Z. Drozdowicz, R. Kubicki, J. Sójka, J. Brzeziński, R. Drozdowski (red.), *Nauki humanistyczne i społeczne wobec problemów współczesnego świata*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Społecznych UAM, Poznań 2015, s. 471-492.

2013: - (wraz z A. Klawiterem) Leszek Nowak i jego koncepcje z filozofii nauki, filozofii społecznej i metafizyki, *Studia Metodologiczne*, nr 31, Poznań: Wydawnictwo UAM, s. 25-40.

2012: - (wraz z M. Reuter) Ewoluuujące umysły. Koncepcje, hipotezy, argumenty empiryczne. W: R. Poczobut, M. Miłkowski (red.), *Przewodnik po filozofii umysłu*, Kraków: Wydawnictwo WAM, s. 651-688.

2011: - (wraz z: M. Mrówczyńskim, T. Praczykiem, P. Węgorkiem) Wyzwania etyczne w ochronie roślin, *Progress In Plant Protection [Postępy w ochronie roślin]*, Wydawnictwo IOR-PIB Poznań, t. 51, (1), s. 62-69.

2010: - (wraz z A. Klawiterem) O łamaniu filozoficznego lodu. Od idealizacyjnej teorii nauki do metafizyki unitarnej. W: T. Buksiński (red.). *Filozofia na Uniwersytecie w Poznaniu. Jubileusz 90-lecia*, Poznań: Wydawnictwo Instytutu Filozofii UAM, s. 371-389.

2009: - (red. części I + Wprowadzenie). *Formy aktywności umysłu*, t. 2, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 9-16.

- Socjobiologiczne ujęcie natury ludzkiej. Między nauką a antropologią filozoficzną. W: M. Urbański, P. Przybysz (red.), *Funkcje umysłu*, Poznańskie Studia z Filozofii Humanistyki, t. 8 (21), Poznań, Zysk i S-ka Wydawnictwo, s. 105-120.

2007: - *Synthetic and neutralistic theory of evolution: the issue of methodological correlations*, in: J. Brzeziński, A. Klawiter, T.A.F. Kuipers, K. Łastowski, K. Paprzycka, P. Przybysz (Eds), *The Courage of Doing Philosophy: Essays Dedicated to Leszek Nowak*, Amsterdam/New York, NY: Rodopi, 2007, s. 129-143.

- E. O. Wilsona wizja antropologii jako dziedziny badań nad naturą ludzką, w: P. Przybysz (red.), *Studia z Filozofii Umysłu i Kognitywistyki*, nr 2, 2007, Poznań, Zysk i S-ka Wydawnictwo, s.

2005: - Socjobiologiczne źródła konsilencji, czyli E.O. Wilsona poszukiwanie zasad jedności wiedzy. W: M. Chałubiński, A. Delorme, P. Kisiel, M. Sikora, A. Woźniak (red.), *Reguły i działania. Księga Jubileuszowa dla Profesora Janusza Goćkowskiego*. Pułtusk: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistycznej im. A. Gieysztora, s. 90-110.

- The Issue of the Evolution of Ecological Systems. W: W. Prus-Głowacki (red.), *Variability and Evolution. Profesor Jerzy Szwejkowski In Memoriam*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, s. 11-22.

2004: - E. O. Wilsona wizja antropologii jako dziedziny badań nad naturą ludzką. W: T. Kozłowski (red.), *Geny, kultura, społeczeństwo. Teoria ewolucji a nauki społeczne*. Toruń: Wydawnictwo UMK, s. 19-36.

- (wraz z A. Kozłowską-Rajewicz) Filozofia przyrody jako przedmiot na studiach podyplomowych dla nauczycieli przyrody w szkole podstawowej. W: R. Michalak (red.), *Nauczycielskie filozofie przyrody (seria Nauczanie przyrody w szkole podstawowej, t. 2)*. Poznań: Wydawnictwo RYS, s. 15-22.

- Perspektywy ekologii jako wiedzy humanistycznej. W: M. Kazimierczak (red.), *Turystyka w humanistycznej perspektywie*. Poznań: Wydawnictwo AWF, s. 109-115.

- Posłowie. W: W. Niedbała, K. Łastowski (red.), *Gatunek w systematyce*, Poznań-Wrocław: Wydawnictwo Genus, s. 122-124.

- Lamarck i Darwin. U podstaw teorii ewolucji. W: K. Łastowski (red.), *Teoria i metoda w biologii ewolucyjnej (seria Poznańskie Studia z Filozofii Humanistyki"*, t. 7 (20)). Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo, s. 57-88.

- (wraz z M. Kaczmarek) Ewolucja a epigeneza. W: K. Łastowski (red.), *Teoria i metoda w biologii ewolucyjnej, (seria Poznańskie Studia z Filozofii Humanistyki"*, t. 7 (20)). Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo, s. 157-193.

2003: - Umysły Lamarkowskie. W: W. Dziarnowska, A. Klawiter (red.), *Subiektywność a świadomość*, *Studia z Kognitywistyki i Filozofii Umysłu*, t. 1, Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo, s. 247-254.

- Sviluppo delle specie e trasformazioni sociali. W: F. Coniglione, R. Poli (red.), *La Realtà Modellata*. Milano: FrancoAngeli, s. 115-151.

- (wraz z Haroldem G. Marshalllem i Lubomirą Burchardt) On the Ecological Status of the Concept "Boundary Conditions". A Few Methodological Remarks. *Ecological Questions*, vol. 4, s. 9-12.

- (wraz z J. Brzezińskim i A. Klawiterem) 60-lecie Profesora Leszka Nowaka. *Nauka*, nr 3, s. 141-146.

2002: - Diversity and Variability: Their Conceptual Status and Applications in Evolutionary Biology. *Ecological Questions*, vol. 1, s. 19-28.

- Dlaczego neutralistyczna teoria ewolucji molekularnej M. Kimury jest niedarwinowską teorią ewolucji. Próba argumentacji metodologicznej. W: J. Brzeziński, A. Klawiter, T. A. F. Kuipers, K. Łastowski, K. Paprzycka, P. Przybysz (red.), *Odwaga filozofowania. Leszkowi Nowakowi w darze*. Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, s. 249-261.
- O pojęciu ewolucji biologicznej: pogląd Darwina i jego oponentów. W: K. Łastowski, P. Zeidler (red.), *Tropami filozofii. Wykłady z filozofii dla młodzieży*, t. II, Wyd. Fundacji Humaniora, Poznań 2002, s. 15-29.
- Naukowe i etyczne przesłanki filozofii ekologicznej. W: E. Piotrowska, J. Wiśniewski (red.), *Z filozofii przyrodoznawstwa i matematyki. Księga pamiątkowa na Jubileusz 70. lecia Profesora Jana Sucha*, Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, s. 197-209.
- Elementy filozofii przyrody w wykładach dla studentów wydziału biologii oraz wydziału geografii i nauk geologicznych (w UAM w Poznaniu na studiach stacjonarnych i podyplomowych). W: E. Piotrowska, J. Wiśniewski (red.), *Dydaktyka filozofii. Doświadczenia – dylematy – osiągnięcia*, Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, s. 59-66.
- (wraz z A. Klawiterem) Oryginalność, Odwaga, Odpowiedzialność. Leszka Nowaka zasady uprawiania filozofii. W: J. Brzeziński, A. Klawiter, T.A.F. Kuipers, K. Łastowski, K. Paprzycka, P. Przybysz (red.), *Odwaga filozofowania. Leszkowi Nowakowi w darze*. Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, s. 11-20.
- (wraz z A. Klawiterem) Leszek Nowak. Nota biograficzna. W: *Encyklopedia Britannica*, t. 29. Poznań: Wydawnictwo Kurpisz, s. 222-224.

2001: - Kilka uwag w sporze ewolucjonizmu z „naukowym kreacjonizmem”. W związku z książką K. Jodkowskiego *Metodologiczne aspekty kontrowersji ewolucjonizm – kreacjonizm. Przegląd Filozoficzny – Nowa Seria*, nr 1 (37), s. 229-240.

- (wraz z A. Klawiterem) Leszek Nowak. W: W. Mackiewicz (red.), *Polska filozofia powojenna*, t. II. Warszawa: Agencja Wydawnicza Witmark, s. 96-112.
- (wraz z A. Barcikowskim, UMK Toruń) Struktura biosfery a rozwój cywilizacji. Szkic ekofilozoficzny. W: A. Papuziński, Z. Hull (red.), *Wokół Eko-filozofii. Księga Jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Henrykowi Skolimowskiemu dla uczczenia siedemdziesięciolecia urodzin*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej, s. 347-368.
- Właściwości procesu ewolucji biologicznej. *Humanistyka i Przyrodoznawstwo*, t. 7, Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego s. 59-73.
- Ekologiczna wizja Ziemi a imperatywy moralne. W: K. Łastowski, P. Zeidler (red.), *Zaproszenie do filozofii. Wykłady z filozofii dla młodzieży*. Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, s. 69-83.

- 2000:** - (wraz z W. Makałowskim) Methodological Function of Hypotheses in Science: Old Ideas in New Cloth. *Genome Research*, vol. 10, nr 3, s. 273-274.
- (wraz z W. Makałowskim) Metodologiczna funkcja hipotez w nauce: przypadek biologii molekularnej. W: J. Barciszewski, H. Koroniak (red.), *Na pograniczu chemii i biologii*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, s. 26-31.
  - Człowiek bez Innych. Idea „pustki” gatunkowej w parafrazie teorii ewolucji. W: Z. Hull, W. Tulibacki (red.), *Człowiek i pustka. Problemy wakuologii*. Olsztyn: Wydawnictwo OSW, s. 151-162.
  - Historyczno-filozoficzne i etyczne przesłanki idei ekofilozoficznych. W: A. Papuziński (red.), *Ekologia – Polityka – Kultura. Społeczne przesłanki i przejawy kryzysu ekologicznego*. Bydgoszcz: Wydawnictwo WSP, s. 17-35.
  - Metodologiczne aspekty wykładów z ekofilozofii. Uwagi o programie wykładów z ekofilozofii dla studentów II roku ochrony środowiska w UAM w Poznaniu. W: B. Buszewski (red.), *VIII Konferencja Metodyczna 'Ochrona środowiska na uniwersyteckich studiach przyrodniczych'*, Toruń-Górzno, 29-31 sierpnia 2000, s. 53-59.
- 1999:** - Ekologia a Filozofia. Od ekologii jako nauki biologicznej do ekologii jako wiedzy humanistycznej. W: A. Papuziński (red.), *Wprowadzenie do filozoficznych problemów ekologii*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Naukowe WSP, s. 9-53.
- Naukowe i etyczne aspekty filozofii. Uwagi o programie wykładów z zakresu ekologii humanistycznej dla studentów II roku ochrony środowiska w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu. W: T. Borowiecki (red.), *Ochrona środowiska na uniwersyteckich studiach przyrodniczych. VII Ogólnopolska Konferencja Metodyczna, 1-3 września 1999 roku, Lublin-Zwierzyniec*. Lublin, s. 9-19.
  - (wraz z A. Barcikowskim) Przyroda a wizje rozwoju cywilizacji. W: A. Barcikowski, M. Boiński, A. Nienartowicz (red.), *Wielofunkcyjna rola lasu. Ochrona przyrody – gospodarka – edukacja*. Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, s. 231-247.
  - (wraz z L. Burchardt) The Problem of Using Common Species in the Bioindication. Basic Terms. *Acta Hydrobiologica*, vol. 41, s. 6-8.
  - O dyskursie i powiązaniach w nauce. Uwagi na marginesie pracy zbiorowej pt. *Porozumiewanie się i współpraca uczonych* pod red. Janusza Goćkowskiego i Marka Sikory. *Zagadnienia Naukoznawstwa*, t. XXXV, nr 1(139), s. 161-165.
  - Relacje metodologiczne w teoriach biologii ewolucyjnej. W: W. Tulibacki (red.), *Księga pamiątkowa na Jubileusz Profesora Zbigniewa Hulla*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, s. 75-90.
- 1998:** - O strukturze teorii rozwoju ontogenetycznego. W: D. Kornafel (red.), *Skąd idziemy, kim jesteśmy, dokąd zmierzamy? Materiały Zjazdu Antropologicznego – Wrocław 14-17 września 1997*. Wrocław: Wyd. PTA – Oddział we Wrocławiu, s. 281-288.

- On the Origin of Sociobiological Thinking. W: W. Ługowski & K. Matsuno (red.), *Uroboros or Between Mythology and Philosophy*. Wrocław: Wydawnictwo Arboretum, s. 239-244.
  - Nie ma teologii bez ideologii. Głos w dyskusji. *Życie Uniwersyteckie*, nr 1 (57), s. 4.
  - Filozoficzne i naukowe założenia badań nad początkami życia. Uwagi o książce W. Ługowskiego pt. *Filozoficzne podstawy protobiologii*. *Edukacja Filozoficzna*, vol. 25, nr 2, s. 375-383.
- 1997:** - O przedmiocie ekofilozofii i pojęciu kryzysu ekologicznego. Kilka uwag metodologicznych w związku z książką K. Waloszczyka *Kryzys ekologiczny w świetle ekofilozofii*. W: Z. Hull (red.), *Humanistyka i Przyrodoznawstwo*. Olsztyn: Wydawnictwo ART, s. 99-110.
- 1996:** - Cztery sposoby pojmowania ekologii, czyli o przesłankach ekofilozofii. W: Z. Hull, W. Tulibacki (red.), *Człowiek wobec świata*. Olsztyn: Wydawnictwo Oddziału PTF, s. 91-104.
- Założenia teoretyczne i optymalizujące w badaniach biomechanicznych. W: L. Dworak (red.), *Materiały XIII Szkoły Biomechaniki* (seria *Monografie*, nr 330). Poznań: Wydawnictwo AWF, s. 291-297.
  - Teoretyczne przesłanki biologii molekularnej. W: J. Barciszewski, K. Łastowski, T. Twardowski (red.), *Nowe tendencje w biologii molekularnej i inżynierii genetycznej oraz medycynie*, t. 1. Poznań: Sorus, s. 9-24.
- 1995:** - (wraz z G. Kocjan) Główne koncepcje badań wpływu stresów na rośliny. W: A. Woźny (red.), *Ołów w komórkach roślinnych. Pobieranie, reakcje, odporność*, cz. II: *Teoretyczne podstawy badań nad reakcjami roślin na czynniki stresowe. Studium podejść eksperymentalnych w analizach toksycznego wpływu ołowiu*. Poznań: Wydawnictwo Sorus, s. 120-143.
- (wraz z G. Kocjan) Problemy metodologiczne i metodyczne w badaniach nad wpływem stresu na rośliny. W: A. Woźny (red.) *Ołów w komórkach roślinnych. Pobieranie, reakcje, odporność*, cz. II: *Teoretyczne podstawy badań nad reakcjami roślin na czynniki stresowe. Studium podejść eksperymentalnych w analizach toksycznego wpływu ołowiu*. Poznań: Wydawnictwo Sorus, s. 145-162.
  - (wraz z G. Kocjan i A. Woźnym) Podsumowanie. W: A. Woźny (red.) *Ołów w komórkach roślinnych. Pobieranie, reakcje, odporność*, cz. II: *Teoretyczne podstawy badań nad reakcjami roślin na czynniki stresowe. Studium podejść eksperymentalnych w analizach toksycznego wpływu ołowiu*. Poznań: Wydawnictwo Sorus, s. 163-165.
- 1994:** - (wraz z M. Kaczmarek) Ewolucyjne progi selekcji a proces ontogenezy. W: J. Gładkowska-Rzeczycka (red.), *Człowiek w czasie i przestrzeni*. Gdańsk 1994, s.42-53.

- Modele teoretyczne w ekologii i teorii ewolucji. W: L. Burchardt (red.), *Teoria i empiria badań ekologicznych. Wykłady Międzynarodowej Letniej Szkoły Ekologicznej*. (seria *Idee Ekologiczne*, t. 4, Szkice nr 3.). Poznań: Wydawnictwo Sorus, s. 45-52.
- Uczłowieczenie a kategorie rozwoju biologicznego. W: M. Chałubiński (red.), *Polityka a aborcja*. Warszawa: Wydawnictwo Agencja Scholar, s. 45-51.
- The Idealizational Status of the Contemporary Theory of Evolution. W: A. Klawiter (red.), *Understanding Idealization. Theoria*, vol. IX, nr 20, s. 29-51.
- (wraz z L. Burchardt i P. Szmajdą) Różnorodność ekologiczna a bioindykacja. W: L. Burchardt (red.), *Teoria i empiria badań ekologicznych. Wykłady Międzynarodowej Letniej Szkoły Ekologicznej* (seria *Idee Ekologiczne*, t. 4, Szkice nr 3). Poznań: Wydawnictwo Sorus, s. 27-43.
- (wraz z J. Brzezińskim) Kategorie filozoficzne a poznawczy status nauki. Przedmowa. W: J. Brzeziński, K. Łastowski (red.), *Kategorie filozoficzne a poznawczy status nauki* (seria *Poznańskie Studia z Filozofii Humanistyki*, t. 14). Poznań: Wydawnictwo UAM, s. 5-12.

1993: - Teoretyczne znaczenie odkrycia struktury DNA. Refleksje biologa i filozofa. *Biotechnologia – Przegląd Informacyjny*, nr 3 (22), s. 118-127.

- Próba modelu badań antropologicznych. Co łączy a co dzieli antropologię fizyczną i kulturową? W: F. Rożnowski (red.), *Biologia populacji ludzkich współczesnych i pradziejowych*. Słupsk: Wydawnictwo WSP, s. 213-240.
- On the Relationships Between Ecology and the Theory of Evolution. W: L. Burchardt (red.), *Interdisciplinary Investigations of Freshwater Ecosystems. Lectures at the International Ecological Summer School* (seria *Idee Ekologiczne*, t. 3, Szkice, nr 2). Poznań: Wydawnictwo Sorus, s. 7-12.
- Modele ewolucji biologicznej. Szkic o związkach pojęciowych w biologii ewolucyjnej. W: J. Goćkowski, M. Sikora (red.), *Modele poznania naukowego*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii UAM, s. 97-115.

1992: - Czynniki społeczno-kulturowe w biologicznym obrazie ewolucji gatunku ludzkiego. W: J. Kmita, K. Łastowski (red.), *Biologiczne i społeczne uwarunkowania kultury* (seria *Metodologia Nauk*, t. XXXV). Warszawa-Poznań: PWN, s. 17-26.

- Odpowiedź na uwagi w dyskusji. W: J. Kmita, K. Łastowski (red.), *Biologiczne i społeczne uwarunkowania kultury* (seria *Metodologia Nauk*, t. XXXV). Warszawa-Poznań: PWN, s. 116-119.
- Paradygmat darwinowski a psychologiczne koncepcje zachowania. W: Z. Chlewiński, A. Falkowski (red.), *Teoretyczno-metodologiczne problemy psychologii poznawczej* (seria *Roczniki Filozoficzne – Psychologia*, t. XXXIII, z. 4). Lublin: Wydawnictwo KUL, s. 1-18.

- O dwóch sformułowaniach prawa doboru naturalnego. Analiza metodologiczna zmian pojęciowych w teorii ewolucji. W: J. Such (red.), *Rozprawy i szkice z filozofii i metodologii nauk. Księga pamiątkowa w 70. lecie Profesora Władysława Krajewskiego*, Poznań: PWN, s. 149-156.

Prowadzone zajęcia (lata 2007-2016)

---

1. Ogólna metodologia nauk (doktoranci: Wydz. Biologii UAM, AWF Poznań, AR Poznań - Wydz. Rolny i Leśny);
2. Filozofia (studenci biologii i biotechnologii UAM);
3. Metodologia badań naukowych (studenci i doktoranci AWF Poznań);
4. Ekofilozofia (studenci ochrony środowiska oraz kształtowania środowiska przyrodniczego, Wydz. Geogr. i Nauk Geolog. UAM);
- 5) Filozofia biologii i biologia teoretyczna (dla studentów filozofii UAM);
- 6) Teoretyczne podstawy biologii ewolucyjnej (dla studentów biologii i biotechnologii UAM);
- 7) Elementy filozofii przyrody (dla słuchaczy studium podypl., Wydz. Chemii UAM oraz studentów Wydz. Geogr. i Nauk Geolog. UAM);
- 8) Filozofia przyrody (dla słuchaczy studium podypl., Instytut Antropologii UAM);
- 9) Biologiczne podstawy zachowania (dla I roku kognitywistyki UAM);
- 10) Metodologia z elementami filozofii (studenci biologii UAM);
- 11) Ewolucja organizmów i umysłów (studenci IV r. kognitywistyki UAM);
- 12) Paradygmaty badań ewolucyjnych: między biologią a psychologią (doktoranci Instytutu Psychologii UAM oraz Wydziału Nauk Społecznych);
- 13) Metodologia i metodyka w badaniach przyrodniczych (studenci biologii SUM);
- 14) seminarium magisterskie i doktoranckie (dla studentów filozofii i kognitywistyki);
- 15) Metodologia z elementami filozofii (wykład dla doktorantów Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu).

Zainteresowania naukowe

Kognitywistyka: biologiczna ewolucja systemów poznawczych człowieka i zwierząt, systemy emocjonalne, percepcja, użycie narzędzi, świadomość

Filozofia: ogólna metodologia nauk, metodologia nauk biologicznych, biologia ewolucyjna i teoretyczna, filozofia biologii (bioetyka, ekofilozofia)